

FAN, TA'LIM VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI

ISSN: 2181-1776(E) | SJIF 2023: 6.907

Karshiyeva Dilafruz
Abriyevna

Samarqand shahar 17 umumiy o' rta ta'lim maktab ruhshunosi

O'QITUVCHINING KASBIY HAMKORLIGI

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'qituvchining kasbni tanlash, ayniqsa, qiziqish va qobiliyatga mos kasbni tanlash atrofdegilar ko'zi o'ngida o'zini ifoda yetishni va hayotda o'z o'rni topish haqida tuxtalgan.

Kalit so'zlar: pedagog, jarayon, kasb, bilim, ko'nikma, jamoa, munosabatlar, mahorat, tajriba, fan, malaka, madaniyat.

Аннотация: Выбор этой профессии, особенно выбор профессии, соответствующей вашим интересам и способностям, заключается в том, чтобы выразить себя в глазах других и найти свое место в жизни..

Ключевые слова: педагог, процесс, профессия, знание, умение, коллектив, отношения, умение, опыт, наука, компетентность, культура.

Annotation: The choice of this profession, especially the choice of a profession that suits your interests and abilities, is about expressing yourself in the eyes of others and finding your place in life.

Ta'lim-tarbiya samaradorligi ko'p jihatdan o'qituvchilarning kasbiy hamkorliklariga bog'liq. Umumta'lim maskanlarida faoliyat ko'rsatayotgan o'qituvchi-pedagoglarni ta'lim-tarbiya sohasidagi keyingi yangiliklardan o'z vaqtida xabardor qilib turish, ularni o'zaro muloqot tizimini tashkil etish va rivojlantirish o'qituvchi mahoratini oshirishda katta ahamiyatga ega. Mintaqaviy joylashuviga ko'ra ta'lim maskanlarida turli darajadagi kasbiy salohiyat bilan ishlayotgan o'qituvchilar va butun pedagogik jamoalarni birlashtiruvchi ilmiy-amaliy konferensiyalar va

seminarlar, ko'rik tanlovlari, malaka oshirish kurslari hamda boshqa ilmiy, uslubiy, ommaviy tadbirlar ta'sirchanligini oshirish davr talabidir. Zero umumiy maqsad birligiga intiluvchi, turli sharoitlarda faoliyat ko'rsatayotgan turli kasbiy tayyorgarlikka ega bo'lgan o'qituvchilarning kasbiy mahoratlari zamon talablariga javob bersin. Faqat shundagina ular o'qitayotgan o'quvchilar ta'lim bo'yicha davlat ta'lim standartlari qo'ygan talablarni to'la bajarishlariga erishishlari mumkin. O'quvchilar o'qituvchiga samimiylik, kasbiga loyqlik xislatlariga ishonch hosil qilganliklaridagina tabiat qonuniyatlarini, hodisa-voqyealar jarayonini, jamiyat qonunlarini, ijtimoiy hayot munosabatlarini to'la tushunib yetadilar.

O'qituvchining kasbiy hamkorligi, hozirgi davrda yangi pedagogik texnologiyalarni ta'lim-tarbiya jarayoniga tadbiiq etishda katta ahamiyatga ega. O'qituvchi ilg'or pedagogik tajribalarni o'rganar ekan, u eng avvalo undagi maqsadni yaqqol tasavvur etishi hamda o'z imkoniyatlari doirasidagi samaradorlik darajasini aniq bilishi lozim.

Pedagogik texnologiya asosida mashg'ulotlar o'tkazishdan ko'zlangan asosiy maqsad – o'quvchida mustaqil, keng, chuqur, puxta, mukammal, tez, tanqidiy, ijobiy fikrlay olish qobiliyatini shakllantirishdan iborat. Bu esa ularda o'z fikrida qat'iylik, atrofdagilar fikriga munosabat, o'z-o'ziga baho bera olish, hozirjavoblik, harakatchanlik va intiluvchanlik xislatlarini shakllantirishda asosiy zamin hisoblanadi.

O'qituvchi o'quvchilar bilan bo'ladigan muloqoti jarayonida o'quvchilarning mavzudagi materiallarni tushunish (tasavvur etish, taqqoslash, mumlashtirish, baholash) darajasini rivojlantirishga harakat qilishi lozim. O'quvchilarning mustaqil fikr yuritishlari eng avvalo o'qituvchi tomonidan darsda qo'yilgan muammoga bog'liq. Chunki inson o'z hayotida ma'lum muammoga duch kelgandagina tez, keng va chuqur fikrlay boshlaydi.

O'qituvchi butun dars davomida o'quvchilar diqqatini doimo nazorat qilib borishi va e'tiborni boshqa tomonga ketib qolishiga yo'l qo'ymasligi lozim.

Hozirgi vaqtda zamonaviy ilg'or pedagogik texnologiyalarning interfaol uslublaridan foydalanishda o'qituvchining o'quvchilarga fikr erkinligi berishi, ularni kichik bo'lsa-da ijobiy javoblari yoki fikrlarini rag'batlantirib berishi maqsadga muvofiqdir. Chunki interfaol uslubda mashg'ulotlar o'tkazilganda o'quvchilarning fikrlash doirasi keng bo'ladi va bajariladigan mashqlar ko'pligi ularni toliqtirib qo'yishi ham mumkin.

O'qituvchi va o'quvchining faol munosabatiga asoslangan interfaol uslublar o'quvchilarda erkin fikrlash, mustaqil qaror qabul qilish va ijodiy fikr yuritishni rivojlantirish bilan birga o'qituvchilarni ijodkorlik, tashabbuskorlik va izlanuvchanlikka da'vat etadi.

Muloqot o'qituvchilik kasbining asosiy vositalaridan biri bo'lib, u o'zaro munosabatlar majmuasini o'zida aks ettiradi. O'qituvchida muloqot mahorati faqatgina o'quvchilar bilan emas, balki atrofdagilar bilan ham muloqoti bilan xarakterlanadi.

Pedagogik kasbining asosiy maqsadi hisoblangan bola shaxsini har tomonlama rivojlantirish, barkamol insonni voyaga yetkazishdan iboratdir. O'qituvchi o'quvchiga faqat fan asoslarini o'rgatibgina qolmay, balki uni hayotga tayyorlash, undagi mavjud qobiliyat va layoqatni ro'yobga chiqarishga imkon berishi lozim.

Dars jarayonida o'qituvchi bolalar bilan jamiyat vakili sifatida muloqot olib borar ekan, eng avvalo uning obro'-izzati hamma uchun namuna bo'lmog'i darkor. Pedagogik takt (odob)ga ega bo'lgan o'qituvchigina o'quvchilar, jamoatchilik orasida obro' topa oladi. O'qituvchining obro'-izzati ta'lim-tarbiya samaradorligiga to'g'ri proporsionalligi hammaga ayondir.